Ed. **610. Nefndarálit**

í málinu: frumvarp til laga um frestun á framkvæmd laga nr. 44, 30. júlí 1909 um aðflutningsbann á áfengi.

Nefndin sem háttv. efri deild skipaði til að athuga mál þetta, hefir ekki getað orðið á eitt mál sátt; er einn nefndarmanna, Sigurður Hjörleifsson, frumvarpinu alveg mótfallinn.

Tilgangur frumvarpsins er að auka tekjur landsins á næstu árum, og veita stjórninni svigrúm til að koma fram með tillögur um tekjuaukning fyrir landssjóðinn.

Samþykt laga þeirra, er hér ræðir um að fresta framkvæmd á, hafði í för með sér stórkostlegan tekjumissi fyrir landssjóð, með því að áfengistollurinn er ein af aðaltekjugreinum hans. Það ber því nauðsyn til þess að vinda bráðan bug að því, að bæta landssjóði þennan tekjumissi með nýjum tekjuaukalögum, og ekki síðar en á þessu þingi. Þetta fórst nú að mestu leyti fyrir hjá stjórninni og þar af leiðandi eru lítil líkindi til að þingið að þessu sinni geti fylt þetta skarð í tekjum landsins með nýjum skattalögum.

Samkvæmt lögunum um aðflutningsbann á áfengi, má ekki flytja áfengi til verzlunar til landsins eftir 1. jan. 1912, en selja má það til 1. jan. 1915. Lögin koma því ekki til fullrar framkvæmdar fyr en þá.

Yfirstandandi ár er síðasta árið, sem landið getur haft tekjur af áfengistollinum, en búast má við, að þær tekjur verði nokkru meiri en í meðalári, þar sem áfengissalar munu birgja sig meira en annars til þess að geta haft áfengi á boðstólum, þar til sölubannið kemst á. En á hinn bóginn verður þó ekki búist við, að innflutningur þetta eina ár verði nándar nærri eins mikill eins og hann yrði, ef aðflutningsbanninu væri frestað þannig, að það kæmist ekki á fyr en jafnhliða sölubanninu.

Frumvarpið fer nú fram á að þetta tvent falli saman.

Þegar miðað er við upphæð áfengistollsins undanfarin ár, má búast við að hann nemi alt að 200 þús. krónum á ári að meðaltali, eða alt að 600 þús. krónum alls til 1915.

Samkvæmt áætlun fjárlaganefndar neðri deildar, er áfengistollurinn fyrir yfirstandandi ár áætlaðar *300 þús.* kr., sem eflaust er full-hátt, ætti því tekjuaukinn, sem frestunin hefir í för með sér, að nema 300 þús. krónum, en þó þessi upphæð reyndist nokkru minni, munar landssjóð hana allmiklu.

Um nauðsyn þessa tekjuauka, eins og fjárhagshorfurnar eru nú, mun nefndin öll að mestu leyti vera á sama máli og meiri hluti hennar telur ekki annað ráð vænna eða tiltækilegra en þessa frestun. Að vísu kom sú skoðun fram í meiri hluta nefndarinnar, að bjargast mætti við eins eður tveggja ára frestun á aðflutningsbanninu, en aðrir voru þó á því, að heppilegast væri að halda við ákvæði frumvarpsins.

Eins og tekið er fram hér að framan, ná bannlögin ekki fullu gildi fyr en 1915, frumvarpið gerir enga breyting á þessu, og fyrir því verður meiri hluti nefndarinnar að halda því fram, að frestun þessi sé meinfangalaus fyrir aðflutningsbannslögin í heild sinni. En hinsvegar knýr bráð nauðsyn til frestunarinnar, þar sem er fyrirsjáanlega mikill tekjuhalli á fjárlögum frá þessu þingi.

Meiri hluti nefndarinnar ræður því hv. deild til að samþykkja frumvarpið, leggur að eins til að aftan við meginmál þess sé bætt til frekari skýringar svo hljóðandi:

VIÐAUKATILLÖGU:

Aftan við frumvarps-greinina bætist: »að því er kemur til aðflutnings á áfengi inn í landið«.

Alþingi 8. april 1911

Sigurður Stefánsson skrifari og framsögum. Stefán Stefánsson. Steingrímur Jónsson.

Með skirskotun til þess sem nefndarálitið tekur fram um afstöðu mína til málsins

Sigurður Hjörleifsson.

ÁGREININGSÁKVÆÐI.

Ég tel tekjuhallann ekki aðalástæðu til frestunar á innflutningsbanni áfengis, heldur miklu fremur hitt að veita verði löggjafarvaldinu hæfilegan frest til þess að skapa landsjóði tekjur í stað áfengistollsins. Það er óhjákvæmileg nauðsyn, úr því að svo slysalega tókst til að fráfarin stjórn forsómaði það. Af því leiðir, að ég sé ekki þörf á lengri fresti en um 1 ár.

En auk þess er ég hv. meirihluta nefndarinnar ósamþykkur um nokkur

atriði, en verð vegna timaskorts að geyma þær umræðunum í deildinni. Vísa að öðru leyti til breytingartillagna minna á sérstöku skjali.

Alþingi 8. apríl 1911

Lárus H. Bjarnason.